

سورة الفاتحة الحمد لله
الحمد لله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝
الرَّحِيمِ ۝ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝
إِِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝
اهْدِنَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ
يَكْفُرُونَ

سورة التوبة مكية

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ الْمَتَّعِينَ
لِلْغَيْبِ ۖ أُولَئِكَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ
الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ۖ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ
قَبْلِكَ ۖ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۖ أُولَئِكَ
حَقَّ عَلَيْهِمْ مِنَ الذِّكْرِ ۖ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۖ

تَنْزِيلُ الْقُرْآنِ
عَلَى النَّبِيِّ

1. Soera al-Fātiḥa

[Deze soera, *al-Fātiḥa*, is geopenbaard in Mekka en bestaat uit zeven verzen. *Al-Fātiḥa* betekent “het begin”, “de opening”. Over *al-Fātiḥa* wordt gezegd dat de gehele Koran in feite een uitleg is van deze soera; alle grote thema’s van de Koran komen hier kernachtig in tot uiting. In het begin van de Koran vallen zo alle puzzelstukken op hun plaats. Vanuit dit perspectief is de opening te vergelijken met de benadering van iemand die ten opzichte van Allah en het heelal de coördinaten van een landkaart vaststelt, met een sleutelfiguur die de code ontcijfert. De soera wordt dan ook wel “*umm al-Kitāb* (moeder van het Boek)” genoemd.]

1. *Bismillāh al-Raḥmān al-Raḥīm*

(In de naam van Allah, de Barmhartige, de Genadevolle).

[De woorden *al-Raḥmān* en *al-Raḥīm* komen van dezelfde stam *r-ḥ-m* (genade) en worden gebruikt als twee verschillende bijvoeglijke naamwoorden. *Raḥmān* wordt gevormd door *fa’lān*. Deze woordvorm duidt overdrijving, hoeveelheid en grootte aan. Allah is buitengewoon en op zeer ruime wijze Barmhartig. *Raḥīm* wordt gevormd door *fa’līl*. Dit verwijst naar de continuïteit van het betreffende bijvoeglijke naamwoord. Allah is voortdurend en oneindig Genadevol. Door de combinatie van de twee bijvoeglijke naamwoorden wordt met deze typering volgens Ibn Jamā’a’s boek *Kashf al-ma’ānī* het volgende bedoeld: “Zijn barmhartigheid is zo hoog als bergen en Zijn genade is zo groot als oceanen.”

Vele geleerden die de Koran interpreteren verstaan hieronder dat *al-Raḥmān*, dus Zijn barmhartigheid, alle schepselen omvat, zowel gelovige als ongelovige mensen en *jinn*’s tijdens het wereldse leven. *Al-Raḥīm* geeft in deze interpretatie aan dat Zijn genade alleen bestemd is voor gelovigen in het Hiernamaals.]

2. Lof aan Allah, de Heer van alle werelden.

[De werelden van de mensen, *jinn*’s, dieren, engelen, satans.]

3. De Barmhartige, de Genadevolle (*al-Raḥmān al-Raḥīm*).

4. Heerser van de Dag des Oordeels.

[Hij is Degene met unieke zeggenschap over de Dag, waarop rekeningen zullen worden vereffend.]

5. Jou alleen dienen wij en Jou alleen vragen wij om hulp.

6. Leid ons op het rechte pad.

7. Het pad van degenen aan wie Jij gunsten hebt geschonken. Niet [het pad] van degenen op wie toorn is neergedaald en niet [het pad] van de dwalenden.

[De meeste exegeten hebben gesteld dat met “degenen op wie toorn is neergedaald” de groep joden wordt bedoeld die het verbond met Allah heeft geschonden (zie *al-Baqara*, 2: 90). Met “de dwalenden” worden de christenen bedoeld die in de triniteitsleer zijn gaan geloven, na aanvankelijk tot de vertegenwoordigers van het zuivere monotheïsme te hebben behoord (zie *al-Mā’ida*, 5: 77).]

2. Soera al-Baqara

[Deze soera, *al-Baqara*, is geopenbaard in Medina en bestaat uit 286 verzen. De naam van de soera is afgeleid van een verhaal over een rund, dat wordt verteld in de verzen 67 tot en met 73.

De openbaring van de soera begint in het eerste jaar na de *hijra* (migratie) naar Medina en heeft tenminste vijf jaar in beslag genomen. Indien er rekening wordt gehouden met de verzen over de *haji* en de rente, duurt de openbaringsperiode van deze soera de gehele Medinensische periode. Volgens Ibn ‘Abbās, de grote Korangeleerde van de generatie van de metgezellen, is het 281ste vers van deze soera als allerlaatste vers van de Koran geopenbaard.

Sommige *tafsir*geleerden denken dat *al-Baqara* een interpretatie van de verzen 6 en 7 van soera *al-Fātiha* is. In *al-Fātiha* staat het vers “Leid ons op het rechte pad.” *Al-Baqara* beschrijft vervolgens wat het rechte pad is. “Degenen op wie toorn is neergedaald” en “de dwalenden” worden in het laatste gedeelte van de eerste soera aangeduid. Historische voorbeelden van deze groepen worden vervolgens in de tweede en derde soera gegeven.

Soera *al-Baqara* is de langste soera van de Koran en lijkt op een compacte weergave van de inhoud van de Koran. Het grootste gedeelte van deze soera, 116 verzen, heeft betrekking op verhalen over de Kinderen van Isrā’īl, het volk van de profeet Mūsā, dat na geleid te zijn weer tot dwaling verviel.

Na de inleiding van vijf verzen over gelovigen (*mu’minūn*) volgen twee verzen over ontkeners (*kāfirūn*) en achttien verzen over hypocrieten (*munāfiqūn*). Nadien vertelt de soera twee verhalen: het verhaal van Adam en Iblīs, de satan, en het verhaal van Mūsā. Adam heeft na zijn zonde berouw getoond en Mūsā heeft ook berouw getoond, nadat hij per ongeluk iemand had gedood.]

Bismillāh al-Raḥmān al-Raḥīm

1. Ā[*lif*], L[*ām*], M[*īm*].

[29 Soera’s van de Koran (27 Mekkaanse en 2 Medinensische) beginnen met losse letters, die *al-ḥurūf al-muqatta’a* worden genoemd. Het Arabische alfabet bestaat uit 28 letters; bij deze openingen wordt in totaal de helft van het alfabet gebruikt, dus 14 letters. Hoewel sommige *tafsir*geleerden ook een betekenis aan deze letters hebben gegeven, heeft men deze in het algemeen gelaten zoals ze zijn: er is geen betekenis aan deze letters verleend. Men beweert dat dit bedoeld is als een uitdaging voor Arabieren die van plan waren om soortgelijke Koranverzen op te stellen, of erop gericht is om de aandacht te trekken van de luisteraars. In pre-islamitische gedichten zijn eveneens voorbeelden van dit gebruik van losse letters te vinden.

Tenslotte wordt beweerd dat deze letters een code tussen Allah en de profeet aanduiden. Zo wordt er beweerd dat met “*alif*” Allah wordt bedoeld, met “*lām*” de engel Jibrīl die de openbaring bracht en met “*mīm*” de profeet Mohammed. Alleen Allah kent de ware betekenis ervan.]

2. Dat is het Boek (de Koran), waaromtrent geen [enkele] twijfel bestaat, een leidraad voor degenen die zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheden [en voldoen aan hun plichten jegens Allah] (*muttaqīn*).

[De “*muttaqīn*” zijn degenen die de grenzen van Allah respecteren en zich daaraan conformeren. Zij beschermen zichzelf op deze manier tegen het kwade. De *muttaqīn* zijn degenen die zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheden jegens Allah en voldoen aan hun plichten ten opzichte van Allah en Zijn schepping.]

3. Degenen die geloven in het verborgene, de *ṣalāt* [het gebed] verrichten en uitgaven doen van hetgeen waarvan Wij hen aan levensonderhoud hebben voorzien.

4. En degenen die geloven in hetgeen aan jou [Mohammed] is neergezonden en in hetgeen vóór jou is neergezonden, en die overtuigd geloven in het Hiernamaals.

[Zij geloven in alle geschriften die vóór hun tijd werden gezonden: de Zabūr (de Psalmen, geopenbaard aan Dawūd), de Tawrāt (de Thora, geopenbaard aan Mūsā) en de Injil (het Evangelie, geopenbaard aan ‘Īsā). In het algemeen geloven zij in hetgeen door Allah is geopenbaard. In een overlevering in de *Musnad* van Aḥmad ibn Ḥanbal is vermeld dat Allah vele profeten heeft gezonden, van wie er 315 over een geschrift beschikten.]

5. Diegenen bevinden zich op het rechte pad van hun Heer en diegenen zijn de welslagenden (*muflīḥūn*).

[“*Muflīḥūn*” komt van “*ḥalāh*”, hetgeen als opluchting omschreven kan worden. Het betekent zorgeloos zijn waar eigenlijk gevreesd moet worden, een toestand van geluk bereiken waar men op hoopt, bijvoorbeeld het ontkomen aan de Hel door zich de toegang tot het Paradijs te verwerven.]

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشْوَةً وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢﴾ وَيَمْنُ الْنَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٤﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿٦﴾ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ الْأَنْبِيَاءُ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَقِرُّونَ ﴿٨﴾ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السَّافِهَاءُ ﴿٩﴾ وَإِذَا لُقُوا بِالَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا إِلَى صِطْرِهِمْ قَالُوا إِنَّمَا مَعَكُمُ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَقِرُّونَ ﴿١٠﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اسْتَشْرَوْا الصَّلَاةَ بِالْهَدْيِ فَمَا رَوِّحَتْ بِجَرِّهِمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٢﴾

6. Voor hen die niet geloven maakt het geen verschil of je hen waarschuwt of niet. Zij geloven niet.

7. Allah heeft hun harten en hun gehoor verzegeld, en over hun ogen ligt een bedekking. Voor hen is er een geweldige bestraffing.

[Het is eveneens mogelijk het eerste gedeelte van dit vers te vertalen als "Allah heeft hun harten verzegeld, en over hun gehoor en hun ogen ligt een bedekking". Volgens *tafsir* geleerden betreft het niet alle ongelovigen, maar vooral ongelovigen zoals Abū Jahl, Abū Lahab, 'Utba en Shayba. Het slaat vast op basis van de kennis van Allah dat zij de Hel zullen betreden.]

8. En onder de mensen zijn er [sommigen] die zeggen: "Wij geloven in Allah en in het Hiernamaals", terwijl zij geen gelovigen zijn.

9. Zij denken Allah en degenen die geloven te kunnen misleiden. Echter, zij misleiden niemand anders dan zichzelf. Echter, zij beseffen het niet.

10. In hun harten bevindt zich een ziekte en Allah heeft hun ziekte verergerd. Voor hen is er een

pijnlijke bestraffing, omdat zij leugens vertellen.

[Zij laten twee gezichten zien: hetgeen zij zeggen komt niet overeen met hetgeen zij doen.]

11. En wanneer tot hen wordt gezegd: "Zaai geen verderf op aarde", zeggen zij: "Integendeel, wij zijn niet meer dan vredestitchers."

[Verderf zaaïen op aarde houdt in dat men zich in overtreding bevindt en in opstand komt tegen Allah. Zo heeft Ibn Mas'ūd gezegd: "Degene die in opstand komt tegen Allah is bezig met verderf te zaaïen op aarde."

"*Fasād*" of "*ifṣād*" duidt op het doen van kwaad, terwijl "*iṣlāh*" verwijst naar het goedmaken, het herstellen of het hervormen van het nagelatene. Degenen die in dit vers worden aangesproken zien vanwege de ziekte in hun harten *fasād* aan voor *iṣlāh*.]

12. Nee, zij zijn zeker de verderfzaaiers. Echter, zij beseffen het niet.

13. Wanneer tot hen wordt gezegd: "Geloof zoals de mensen geloven", zeggen zij: "Moeten wij geloven zoals de dwazen geloven?" Nee, zijzelf zijn de dwazen. Echter, zij beseffen dit niet.

14. Wanneer zij degenen ontmoeten die geloven, zeggen zij: "Wij geloven [eveneens]." En wanneer zij alleen zijn met hun [eigen] satanische [vrienden], zeggen zij: "Wij zijn met jullie; wij drijven slechts de spot met hen."

15. Allah drijft de spot met hen en verleent hun [de tijd voor] hun buitensporigheden, terwijl zij steeds sterker [blindelings] afdwalen.

16. Zij zijn degenen die het rechte pad voor de dwaalweg[en] hebben ingeruild. Hun handelwijze heeft hun geen winst opgeleverd, noch zijn zij rechtgeleid.

مَقْلَهُ كَمَقْلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ قَارًا فَلَمَّا احْتَمَاءَتْ مَا حَوْلَهُ
 ذَمَبَ اللَّهُ بِخُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يَبْصُرُونَ ﴿٣٠﴾ سَمِ
 بُكَرٌ عَنِّي فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ
 فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَنَارٌ يَمْسُكُونَ أَصْبَحَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ
 الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ يَكَادُ
 السَّيْقُ يَخْلُطُ أَبْصَرَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا
 أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَعَبَ بِسُلَيْمٍ وَأَبْصَرَهُمْ
 إِذْ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ
 الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٣٤﴾
 الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ رِزْقًا وَالسَّمَاءَ بَنَاءً وَأَنْزَلَ
 مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا
 تَجْعَلُوا فِيهِ آفَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا
 نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَأْزَلُوا
 النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

17. Hun gelijkenis is als de gelijkenis van iemand die vuur [voor een fakkel] probeert te ontsteken. Wanneer dit zijn gehele omgeving verlicht, ontnemt Allah [iedereen] het licht [uit de ogen]. Hij doet hen in duisternissen achterblijven, waardoor zij niet meer zien.

18. Doof, stom en blind zijn zij. Dus keren zij niet terug [uit de dwaling waarin zij verkeren].

19. Of [zij zijn als de gelijkenis van] een hevige wolkbreuk uit de hemel, waarin zich duisternissen, donderslagen en bliksem bevinden. Uit [angst dat het geratel van] donderslagen hun de dood zal brengen, stoppen zij de vingers in de oren, terwijl Allah de ongelovigen [reeds geruime tijd] heeft omsingeld.

20. De bliksem ontnemt hun bijna het gezichtsvermogen. Telkens wanneer deze het [gebied] voor hen verlicht, lopen zij erin voort, en wanneer de duisternis opnieuw rondom hen valt staan zij stil. Indien Allah het had gewild, had Hij hun het gehoor en het gezichtsvermogen ontnomen. Allah is omtrent alles Almachtig (*Qadîr*).

21. Oh mensen, dien jullie Heer, Die jullie en degenen vóór jullie heeft

geschapen, opdat jullie je wellicht bewust van jullie verantwoordelijkheden [en van jullie plichten jegens Allah] worden.

22. [Dien Hem] Die de aarde voor jullie tot een rustplaats heeft gemaakt en de hemel tot een gewelf [heeft gemaakt]. En Hij heeft uit de hemel water doen neerdalen, waarmee Hij vruchten voor jullie als voedsel [ten behoeve van jullie levensonderhoud] heeft voortgebracht. Ken dus geen gelijkwaardigen terzijde toe aan Allah, terwijl jullie [beter] weten.

23. En indien jullie in twijfel verkeren omtrent hetgeen Wij aan Onze dienaar [Mohammed] hebben neergezonden, kom dan met een soortgelijke soera en roep al jullie getuigen buiten Allah aan, indien jullie het oprecht menen.

24. Indien jullie dat niet lukt – en het zal jullie nooit lukken – vrees dan het Vuur [de Hel], waarvan de brandstof door mensen en stenen wordt gevormd, [en] dat gereed is gemaakt voor de ongelovigen.

وَيَشِيرُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنْ لَهُمْ حَتْفٌ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
 رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَنُوتُوا بِهِ
 مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
 ﴿٢٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَغْنِيبَ مَقَالًا مَّا بَعْرَةٌ
 فَمَا فَرَقَهَا فَمَا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ الْحَقُّ مِنْ
 رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ
 اللَّهُ بِهَذَا مَقَالًا يُعِيلُ بِهِ كُفْرًا وَيَهْدِي بِهِ كُفْرًا
 وَمَا يُعِيلُ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ
 اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْلُصُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ
 يُؤْتَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ
 ﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ آمِنًا فَآخِذُوا بِمِيثَاقِهِمْ
 ثُمَّ يُنْكِرُوا شَيْءًا إِلَيْهِ تَرْتَجِعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي
 خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى
 السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

25. Verkondig het goede nieuws aan degenen die geloven en goede daden verrichten, dat er voor hen Tuinen [het Paradijs] zijn bestemd, waaronderdoor rivieren stromen. Telkens wanneer zij daarvan vruchten bij wijze van levensvoorziening krijgen toebedeeld, zeggen zij: “Dit is waarvan wij al eerder zijn voorzien.” Eigenlijk zijn hun [altijd al] soortgelijke vruchten gegeven [ofwel op aarde, ofwel in het Paradijs]. En voor hen zijn daarin eveneens reine partners. En zij zijn daarin voor eeuwig verblijvenden.

26. Allah schaamt Zich niet om een mug of iets hoger dan dat als gelijkenis te gebruiken. Degenen die geloven weten immers dat de waarheid afkomstig is van hun Heer, terwijl degenen die niet geloven zeggen: “Wat zou Allah toch bedoelen met deze gelijkenis?” Hij doet hiermee velen dwalen, vele anderen leidt Hij ermee [naar het rechte pad]. En Hij doet niet anders dan er de onrechtplegers mee dwalen.

27. Degenen die het verbond dat ze met Allah hebben gesloten na de bekrachtiging ervan verbreken, en [die zodoende] afsnijden hetgeen Allah [hun] heeft bevolen te onderhouden [de banden met familie en naasten] en [die] eveneens verderf op aarde zaaien. Zij zijn degenen die verliezers zijn.

28. Hoe kunnen jullie Allah ontkennen, terwijl jullie zonder leven waren en Hij jullie tot leven heeft gewekt? Vervolgens doet Hij jullie sterven, vervolgens wekt Hij jullie weer tot leven. Vervolgens keren jullie tot Hem terug.

29. Hij is Degene Die voor jullie heeft geschapen al hetgeen zich bevindt op aarde. Nadien heeft Hij Zich tot de hemel gericht en deze vervolmaakt tot zeven hemelen. Hij is omtrent alle dingen Alwetend (*Alīm*).

30. [En gedenk] toen jouw Heer tot de engelen zei: “Ik ga een rentmeester (*khalīfa*, een plaatsvervanger) op de aarde aanstellen.” Zij zeiden: “Stel Jij iemand aan, die daar verderf zaait en bloed vergiet, terwijl wij Jou met lof verheerlijken en Jouw heiligheid prijzen?” Hij zei: “Ik weet wat jullie niet weten.”

31. En Hij onderwees Adam alle namen [van de dingen]. Nadien toonde Hij deze aan de engelen en zei: “Noem Mij deze namen, indien jullie oprecht zijn [in jullie beweringen].”

32. Zij [de engelen] zeiden: “Verheven ben Jij. Wij hebben geen kennis, behalve van hetgeen Jij ons hebt onderwezen. Jij bent de Alwetende, de Alwijze (*al-ʿAlīm al-Ḥakīm*).”

33. Hij [Allah] zei: “Adam, deel hun deze namen mede!” Toen deelde hij hun deze namen mede. Hij [Allah] zei: “Heb Ik het jullie niet gezegd? Ik ben de Alwetende van het verborgene van de hemelen en van de aarde. En Ik weet hetgeen jullie openbaar maken en Ik weet eveneens hetgeen jullie verbergen.”

34. En Wij zeiden tot de engelen: “Werp je voor Adam ter aarde neer!” Zij wierpen zich direct voor Adam ter aarde neer, behalve Iblīs. Hij verzette zich en gedroeg zich hooghartig. Op die manier behoorde hij tot de ontkenners [van de waarheid].

[Iblīs is niet alleen een naam, maar tevens een eigenschap en betekent “hopeloos geval”. Wanneer in de Koran de naam Iblīs wordt gebruikt, verwijst deze vooral naar zijn relatie met Allah. Andersom, wanneer het begrip satan wordt gebruikt, verwijst dit juist naar zijn relatie met Adam. In dit vers wordt de nadruk gelegd op zijn relatie met Allah.]

35. En Wij zeiden: “Adam, jij en je gelijke, vestig je in de Tuin. Eet overvloedig [en in alle gemak] van wat jullie wensen te eten, maar nader deze boom niet te dicht; anders behoren jullie tot de onrechtplegers.”

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا مَا سُبْحَتَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَقَالَى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَيْفَ تَقَابَلْتُ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

36. De satan heeft hen nadien [verleid] een misstap te begaan en ervoor gezorgd, dat ze [de harmonieuze situatie] waarin ze zich bevonden dienden te verlaten. Wij zeiden toen: “Daal af, als elkaars vijanden. Voor jullie is er op de aarde tijdelijk een verblijfplaats en levensonderhoud.”

[Adam en Hawwā (Eva) zullen de vijand zijn van de satan, en andersom. De satan diende het Paradijs te verlaten, evenals Adam en Hawwā.]

37. Toen ontving Adam van zijn Heer [enkele] woorden, [waarmee hij zijn berouw kon verwoorden,] waarop Hij zijn berouw accepteerde. Allah is immers de Berouwaanvaardende, de Genadevolle (*al-Tawwāb al-Raḥīm*).

[Een gedeelte van de woorden die Adam van Allah ontving wordt in soera *al-Aʿrāf* 7: 23, genoemd: “Onze Heer, wij hebben onszelf onrecht aangedaan en indien Jij ons niet vergeeft en ons niet genadig bent, zullen wij zeker tot de verliezers behoren.”]

49. En [gedenk] toen Wij jullie van de dynastie van de farao [Fir'aun] hebben gered. Zij [de mensen van de farao] martelden jullie op een gewelddadige manier. Ze slachtten jullie zonen af en lieten jullie vrouwen in leven. [Inderdaad,] daarmee werden jullie door jullie Heer zwaar op de proef gesteld.

50. En [gedenk] toen Wij destijds de zee voor jullie in tweeën hebben gesplitst en Wij jullie [op die manier] hebben gered; de dynastie van de farao deden Wij verdrinken, terwijl jullie toekeken.

51. En [gedenk] toen Wij met Mūsā veertig nachten lang hadden afgesproken. Toen hebben jullie tijdens zijn afwezigheid het kalf [ter aanbidding als godheid] aangenomen en zo hebben jullie jezelf onrecht aangedaan.

52. Vervolgens hebben Wij jullie vergeven, [zelfs] nadien, in de hoop dat jullie dankbaar zouden zijn.

53. [En gedenk] toen Wij Mūsā het Boek gaven en het Onderscheid (*al-furqān*), in de hoop dat jullie het rechte pad zouden vinden.

[*Al-furqān* is het onderscheid tussen waarheid en valsheid, tussen hetgeen toegestaan en hetgeen verboden is, tussen goed en kwaad. In de Koran wordt *al-furqān* als een kenmerk voor goddelijke Geschriften gebruikt.]

54. En [gedenk] toen Mūsā zich tot zijn volk wendde: “O mijn volk, jullie hebben jezelf onrecht aangedaan, door het kalf [als godheid] aan te nemen. Wenden jullie je [onmiddellijk] berouwvol tot jullie Schepper om vergiffenis. Dood [Zuiver] dan [jullie slechte ego's binnen] julliezelf! Dat is het beste voor jullie bij jullie Schepper.” Vervolgens heeft Hij jullie berouw aanvaard. Inderdaad, Hij is de Berouwaanvaardende, de Genadevolle (*al-Tawwāb, al-Rahīm*).

وَأَذِّنْ لَكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُم بِسُوءِ الْعَذَابِ
يَذْبَحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ
رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ۝ وَأَذِّنْ لَكُمْ يَكُ الْبَحْرُ فَاَنْجِيَكُمْ وَأَغْرَقْنَا
آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۝ وَأَذِّنْ لَكُمْ مَوْتَى أَرْبَعِينَ
لَيْلَةً ثُمَّ أَفْعَدْتُمُ الْيَحْلَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَأَنْتُمْ عَلَيْهِمْ ۝ ثُمَّ عَفَوْنَا
عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَمَّا كُنْتُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَأَذِّنْ لَكُمْ
مَوْتَى الْكَافِرِينَ وَالْفِرْعَوْنَ لَمَّا كُنْتُمْ تُفْتَنُونَ ۝ وَأَذِّنْ
لَكُمْ مَوْتَى لِقَوْمِهِمْ يَقُومُ إِنَّكُمْ عَنْهُمْ أَنْفُسُكُمْ بِاتِّعَادِكُمْ
الْيَحْلَ فَتَوَيَّأُوا إِلَى بَارِيكُمْ فَافْتَلَوْا أَنْفُسُكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ
لَكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝
وَأَذِّنْ لَكُمْ بِمَوْتَى لَنْ تَوَيَّأَ لَكُمْ حَتَّى تَرَى اللَّهَ جَمْعَةً
فَأَخَذْتُمْ السَّبْعَةَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۝ ثُمَّ بَعَثْنَاكَ مِنْ بَعْدِ
مَوْتِكَ لَمَّا كُنْتُمْ تَفْكُرُونَ ۝ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكَ الْقَمَارَ
وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝

55. En [gedenk] toen jullie zeiden: “O Mūsā, wij zullen [jou] niet geloven totdat we Allah met eigen ogen zien.” Vervolgens werden jullie door bliksem getroffen, terwijl jullie toekeken.

56. Vervolgens hebben Wij jullie weer tot leven gewekt, na jullie dood, opdat jullie dankbaar zouden zijn.

57. En Wij hebben van de wolken een schaduw over jullie gemaakt [om jullie te gerieven] en Wij hebben *al-mann* en *al-salwā* op jullie neergezonden. “Eet van hetgeen mooi en zuiver is, waarvan Wij jullie hebben voorzien.” En zij konden Ons geen onrecht aandoen, zij hebben zichzelf onrecht aangedaan.

[Het woord “*al-mann*” verwijst naar alle soorten voedsel die ter beschikking van de mens staan zonder dat hij daar veel inspanning voor hoeft te doen – letterlijk honingzoet voedsel. Het woord “*al-salwā*”, vertaald als kwartel, verwijst naar het voedsel dat de mens bevrediging schenkt in geval van opoffering en ontbering.]

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ
 هُمْتُمْ رِغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِلَّةٌ نَغْفِرُ
 لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ وَمَتَّزِعُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ قَبِلَ الَّذِينَ
 ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 رِجْزًا مِنْ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ وَإِذِ اسْتَسْقَى
 مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانفَجَرَتْ
 مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرِبَهُمْ كَلُوا
 وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَقْتُلُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ
 ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِمُوسَى أَنْ فَصِّرْ عَلَى طَعَارٍ وَرِجْلٍ فَادْعُ لَنَا
 رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَاقِهَا
 وَفُومِهَا وَعَدَسِيهَا وَبَصِلَهَا قَالَ أَرَأَيْتُمْ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ
 أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ إِهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مِمَّا
 سَأَلْتُمْ وَضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةَ وَالْمَسْكَنَةَ وَبَوَّأَ بِضَعْثٍ
 مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
 النَّبِيَّاتِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

58. En [gedenk] toen Wij hebben gezegd: “Treed deze stad binnen en eet overvloedig [en in alle gemak] wat jullie willen. Treed binnen door de poorten en kniel neer en zeg: “Neem onze zonden van ons weg” (*hiṭṭa*), opdat Wij jullie je fouten kunnen vergeven. Wij zullen [de beloning voor] de weldoeners vermeerderen [in hetgeen Wij hun schenken].”

59. Degenen die onrecht pleegden hebben het [woord dat tot hen was gezegd] vervangen door een ander woord dan [het woord dat] tot hen was gezegd. Dus hebben Wij uit de hemel een vreselijke bestraffing neergezonden, bij wijze van vergelding voor hun overtredingen.

60. En [gedenk] toen Mūsā om water voor zijn volk verzocht. Vervolgens zeiden Wij: “Sla op de rots met je staf!” Op dat moment ontsprongen daaruit twaalf bronnen, waardoor elke groep mensen haar drinkplaats kende. Eet en drink van wat Allah jullie heeft geschonken, en zaai geen verderf op aarde.

61. En [gedenk] toen jullie zeiden: “O Mūsā, wij verdragen niet langer één soort voedsel. Bid daarom voor ons tot jouw Heer, opdat Hij ons brengt wat er op de aarde groeit, van groenten tot courgettes, van knoflook tot linzen en uien.”

Hij zei: “Verruilen jullie hetgeen meer waarde heeft voor iets wat veel minder waarde heeft? Vestigen jullie je in een stad, daar vinden jullie wat jullie vragen.” En [zij vertrokken,] vernedering en ontluistering werden op hen geworpen en zij haalden zich de woede van Allah op de hals. Dat is omdat zij de tekenen van Allah hadden ontkend en de profeten ten onrechte hadden gedood. Dat is omdat zij ongehoorzaam waren geweest en de grenzen hadden overschreden.

[“Vestigen jullie je in een stad” kan ook vertaald worden met “Ga terug naar Egypte”, waar zij als slaven hadden geleefd.]

62. Degenen die geloven, degenen die werden geleid [de joden], de christenen en de Sabiërs, [en allen] die in Allah en in de Laatste Dag geloven en goede werken verrichten: voor hen is hun beloning bij hun Heer. Noch vrees [komt] over hen, noch zijn zij verdrietig.

[Volgens de exegeten worden met “degenen die geloven” de volgelingen van Mohammed bedoeld, met “degenen die werden geleid [de joden]” de volgelingen van Mūsā, met “de christenen” de volgelingen van ‘Īsā. De Arabische term “*naṣārā*” verwijst naar de volgelingen van de “Nazarener”, de bijnaam van ‘Īsā. Er bestaat verschil van mening over de herkomst en de betekenis van deze benaming, maar de sterkste mening houdt in dat dit een verwijzing is naar de plaats Nazareth, waar ‘Īsā leefde. Over wie de Sabiërs waren bestaan verschillende meningen. Sommige *tafsir*-geleerden zeggen dat het een groepering was, geïnspireerd door het jodendom en het christendom, die engelen aanbad. Anderen beweren dat het een groepering was die geen religie of profeet volgde, maar hun “*fitra*” (natuurlijke aanleg), hetgeen neerkomt op het geloven in Allah en het Hiernamaals. Al deze groepen die voor de komst van de profeet Mohammed leefden, in Allah en het Hiernamaals geloofden en in overeenstemming handelden met de leer van hun eigen profeet, zullen op overeenkomstige wijze worden beloond.]

63. En [gedenk] toen Wij de berg [Sinaï] boven jullie hebben verheven en Wij een verbond met jullie hebben aangenomen. “Hou stevig vast aan hetgeen Wij jullie hebben gegeven en hou altijd in gedachten hetgeen daarin staat. Wellicht worden jullie je dan bewust van Allah.”

64. Nadien hebben jullie je afgewend. Indien er niet de gunst van Allah over jullie en Zijn barmhartigheid waren geweest, zouden jullie zeker tot de verliezers hebben behoord.

65. Jullie zijn je terdege bewust van degenen onder jullie die de sabbat hebben overtreden. Wij hebben tegen hen gezegd: “Wees apen, veracht en verworpen!”

66. Wij hebben dit gedaan om een harde les te leren aan degenen die daarvan getuige zijn geweest, aan degenen die na

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِرِينَ وَالسَّابِقِينَ
أَمَّنْ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
بِقُوَّةٍ وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ
 مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ أَخَذُوا مِنْكُمْ فِي
السَّبْتِ فَقُلْتُمْ لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَاهَا
كَلْبًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْجِةً يَلْتَمِتُونَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ
قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْهَبُوا بَقَرَةً قَالُوا
اتَّخِذْنَا هَؤُلَاءِ قَالِ أَعُوذُ بِاللهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْغَابِلِينَ
﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا مِنْ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ
إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِصَ وَلَا يَكْفُرُ عَوَادٌ بَقَتْ ذَلِكَ فَأَفْسَلُوا مَا
يُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا تَوَلَّيْنَا قَالَ إِنَّهُ
يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ سَوْمَاءٌ فَاقِمْ لَوْنَهَا تَسْرُ النَّظِيرِينَ ﴿٦٩﴾

hen zouden komen en bij wijze van een vermaning aan degenen die zich bewust zijn van Allah.

67. En [gedenk] toen Mūsā tegen zijn mensen zei: “Allah beveelt jullie een rund te slachten.” Zij zeiden: “Drijf je de spot met ons?” Hij zei: “Ik zoek mijn toevlucht tot Allah om niet tot de onwetenden te behoren.”

68. Zij zeiden: “Roep je Heer aan namens ons, opdat Hij ons duidelijk maakt wat het is.” Hij [Mūsā] zei: “Hij [Allah] zegt: ‘Het is een rund dat niet oud is en niet jong, maar van een leeftijd daartussenin. Kom, doe dan hetgeen jullie is bevolen.’”

69. Zij zeiden: “Roep je Heer aan namens ons, opdat Hij ons de kleur [van het rund] duidelijk maakt. Hij [Mūsā] zei: “Hij [Allah] zegt: ‘Het is een geel rund, waarvan de kleur intens helder is, [een lust voor het oog] en een genot voor de aanschouwers.’”

قَالُوا اذْعُ لَنَا رَبَّكَ يَبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ اِنَّ الْبَقَرَ تَلْهَبُ عَلَيْنَا
وَإِنَّا اِنْ هَمَّ اللهُ لَنُفْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ
لَّا ذَلُولٌ لِثَمَرِ الْأَرْضِ وَلَا تَنسُقِي الْحَرْثَ مُسَلَّعَةً لَا هِيَّةَ
فِيهَا قَالُوا الْفَنَ حِثَّتْ بِالْحَقِّ فَذَبْهُوْهَا وَمَا كَادُوا يَعْمَلُونَ
﴿٧١﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ نَفْسًا فَاذْرُوهَا فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِمِصْبَاحٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ
وَيَهْذِكُمُ الْيَهُودَ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنْ
بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ
لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَاءٌ يَنْفَلِقُ فَيَخْرُجُ
مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَاءٌ يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ
بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ اَفَتَعْطُمُونَ اَن يُلَاقِيَكُمْ لَكُمْ وَقَدْ
كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يَلْعَنُوهَا مِنْ بَعْدِ
مَا عَقَلُوهَا وَهُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لِلَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا
آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بِعُتُوبِهِمْ إِلَىٰ بَعْضِ قَالُوا أَكْذَبُوكُم بِمَا
فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُثَاجِرَكُمْ بِهِ عِندَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٧٦﴾

70. Zij zeiden: “Roep je Heer aan namens ons, opdat Hij ons duidelijk maakt wat het is. Volgens ons gelijken alle runderen op elkaar en wij hopen dat we, indien Allah het wil, juist worden geleid.”

71. Hij zei: “Hij [Allah] zegt: ‘Het is een rund dat niet bestemd is om de aarde om te ploegen of de akkers te doen bevoeien, het is zonder gebreken en zonder vlekken.’” Zij zeiden: “Nu heb je de waarheid gebracht!” Uiteindelijk hebben zij het geslacht, zelfs al hadden ze dat bijna niet gedaan.

72. En [gedenk] toen jullie iemand hadden gedood en jullie daar met elkaar van mening over verschilden, en Allah de Onthuller was van hetgeen jullie verborgen hielden.

73. Dus zeiden Wij: “Raak hem aan met een gedeelte hiervan [van het rund].” Zo geeft Allah leven aan de doden terug en toont Hij jullie Zijn tekenen. Wellicht zullen jullie je verstand gebruiken.

[In dit vers heeft Allah in eerste instantie “Raak hem aan met een gedeelte hiervan” gezegd en nadien heeft Hij over de herleving van de doden gesproken. Een aantal *tafsir* geleerden heeft naar deze beide gegevens verwezen en daaraan de interpretatie verbonden, dat het slaan met ingewanden van een rund tegen een dode ten gevolge heeft, met toestemming van Allah, dat dit herleeft, opnieuw tot leven wordt gewekt. Volgens het islamitische geloof kan Allah uiteraard ook zonder deze handelwijze de doden tot leven wekken.

Aan de andere kant verwijst “Raak hem aan met een gedeelte hiervan” eveneens naar een oude Bijbelse wet, waarin een situatie wordt geschetst van een moord, waarbij de moordenaar onbekend is. Echter, hetzelfde citaat is hier in een andere context aanwezig en heeft derhalve een andere betekenis. Zie Bijbel, Deuteronomium 21: 1-9.]

74. Vervolgens hebben jullie harten zich verhard. Zij werden als rotsen, of zelfs harder. Er zijn immers rotsen waaruit rivieren ontspringen en er zijn [andere rotsen] onder hen die opensplijten, zodat er water uit vloeit, en er zijn er te midden van hen die neervallen uit vrees voor Allah. Allah is niet onachtzaam ten aanzien van hetgeen jullie doen.

75. Hopen jullie dan nog echt dat zij [de joden van Medina] [de boodschap van] jullie [moslims] zullen geloven? [En dat] terwijl een groepering uit hun midden het Woord van Allah heeft gehoord en het heeft verdraaid, nadat ze het goed had begrepen, tegen beter weten in?

76. En wanneer zij degenen die geloven ontmoeten, zeggen zij [tegen hen]: “Wij geloven [ook].” En wanneer zij zich met elkaar hebben afgezonderd, zeggen zij: “Vertellen jullie hun over hetgeen Allah aan jullie openbaar heeft gemaakt, opdat zij dat als argument tegen jullie kunnen gebruiken bij jullie Heer? Denken jullie dan niet na?”

[De komst van de profeet Mohammed is al in de geschriften van de christenen vermeld.]

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُرْسِدُونَ وَمَا يُغْتَابُونَ ﴿٧٧﴾
 وَبَيْنَهُمْ أَيْمُونَةٌ لَا يَعْلَمُونَ الْكُتُبَ إِلَّا أَمَانِيٍّ وَلَدُنْهُمْ
 هُمُ إِلَّا يَخْتَفُونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكُتُبَ
 بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيُشْفَرُوا بِهِ
 فَمَنْ قَلِيلٌ فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَقَوْلُهُمْ لَهُمْ
 مِمَّا يَكْتُمُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ نَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا
 مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ
 عَهْدَهُ أَمْ تَكُونُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَى مَنْ
 كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطْبَةُئِهِ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ
 النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾
 وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ
 وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ
 وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

77. Weten zij dan niet dat Allah weet hetgeen zij verbergen en hetgeen zij openbaar maken?

78. Er bevinden zich ook ongeletterden onder hen, die van het Boek niets weten. Zij koeisteren hun denkbeelden van horen zeggen en zij gissen [en gokken] maar wat.

79. Wee daarom degenen die het Boek met hun eigen handen schrijven en vervolgens zeggen: “Dit is van Allah”, om het dan te verruilen voor iets van onbeduidende waarde. Wee hen dan voor hetgeen hun handen hebben geschreven, en wee hen voor hetgeen zij [eraan en erdoor] hebben verdiend.

80. En zij zeggen eveneens: “Het Vuur [van de Hel] zal ons niet aanraken, behalve een [beperkt] aantal dagen.”

Zeg [o Mohammed]: “Hebben jullie daartoe een bindende belofte van Allah verkregen? Indien dat zo is, dan zal Allah

Zijn belofte niet verbreken. Of zeggen jullie dingen omtrent Allah waarvan jullie geen weet hebben?”

81. Inderdaad, degene die een slechte daad verricht en door zijn zonde is omringd, zij zijn de bewoners van het Vuur. Zij zijn daarin voor eeuwig verblijvenden.

82. En degenen die geloven en goede daden verrichten, zij zijn de bewoners van de Tuin. Zij zijn daarin voor eeuwig verblijvenden.

83. En [gedenk] toen Wij met de Kinderen van Isrā’īl een verbond hadden gesloten: “Aanbid niemand behalve Allah; wees goedgunstig tegenover je ouders en je naaste verwanten; en tegenover de wezen en de armen; en spreek het goede [aan woorden] tegen de mensen; en verricht de *ṣalāt* en geef de *zakāt*.” Vervolgens hebben jullie [het verbond] verbroken en hebben jullie je er [afkerig] van afgewend, op een enkeling van jullie na. Jullie zijn [degenen die zich hebben] afgewend.

وَلَا أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا
تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ
﴿٨٤﴾ ثُمَّ أَنْتُمْ مُّؤَلَّاءٌ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ فَتُظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ
يَأْتُواكُمْ أُسْرَى فَغْدُوهُمْ وَهُمْ مُّعْرَضُونَ عَلَيْكُمْ إِنْ خِذَا جَهُمْ
أَقْتُلُونَهُمْ يَبْغِضُ الْعَكِيبُ وَيَكْفُرُونَ بِبَعْضِ فَمَا
جَزَاء مَنْ يَقُولُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلَعَنَ الْقِيَمَةُ بَرْدُونَ إِلَى آخِذِ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يَنْصَرُونَ
﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَيْنِهِم
بِالرُّسُلِ وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
الْقُدُسِ أَفَكُنْتُمْ أَكْذَابًا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ
اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَقَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا
ظَلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

Allah is niet onachtzaam omtrent hetgeen jullie doen.

86. Zij zijn degenen die [voor zichzelf] het wereldse leven tegen de prijs van het Hiernamaals hebben gekocht. Noch wordt daarom de bestraffing voor hen verlicht, noch worden zij geholpen.

87. En aan Mūsā hebben Wij inderdaad het Boek gegeven. En Wij hebben nadien boodschappers gezonden, elkaar opvolgend. En aan 'Isā, de zoon van Maryam, hebben Wij duidelijke bewijzen gegeven en Wij hebben hem met de Heilige Geest [Jibrīl] gesterkt. Telkens wanneer een boodschapper naar jullie toekwam met [verkondigingen] die niet aan jullie begeerten voldeden, zijn jullie dan niet hooghartig geweest? [Hebben jullie niet] een aantal van hen van leugens beschuldigd en een aantal van hen gedood?

88. En zij zeggen eveneens: "Onze harten zijn omhuld [bestand tegen alle kennis die jullie willen inbrengen]." Echter, Allah heeft hen vervloekt vanwege hun ongelooft. Hoe weinig geloven zij!

84. En [gedenk] toen Wij een verbond met jullie hadden aangenomen. Jullie zouden niet elkaars bloed vergieten en jullie zouden niet [een gedeelte van] jullie eigen mensen uit jullie woonplaatsen verbannen. Vervolgens hebben jullie dit zelf bevestigd en hebben jullie daarvan zelf getuigd.

85. Vervolgens waren jullie zelf degenen die elkaar hebben omgebracht en een groep uit jullie midden uit haar eigen land hebben verbannen, elkaar jegens hen onrechtmatig steunend, in zondigheid en in vijandigheid. Zelfs wanneer zij als gevangenen naar jullie toekomen betalen jullie [hun] losgeld, ondanks het feit dat het jullie verboden is hen te verbannen. Geloven jullie dan in een gedeelte van het Boek en ontkennen jullie een ander gedeelte? De beloning voor diegenen die dit doen is niet anders dan een [schandelijke, beschamende] bestraffing tijdens het wereldse leven. En op de Dag der Opstanding worden zij teruggeleid naar de zwaarste bestraffing.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ
وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْهِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ
﴿٨٩﴾ يَتَّبِعُوا آسَافًا وَهَارُونَ إِذْ قَالُوا لِمَا أَتَيْنَاهُمْ بِهِ
أَنْزَلَ اللَّهُ بَقِيعًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعَذَابًا لِيُذَكِّرَ الَّذِينَ
كَفَرُوا أَنَّ اللَّهَ يُنَزِّلُ الْغَمَّ عَلَى مَن يَشَاءُ
مِنْ عِبَادِهِ فَبَاءُوا بِعُقُوبِ اللَّهِ غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ
عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٩٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
قَالُوا نَحْنُ مُؤْمِنُونَ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا رَبُّنَا وَمَا وَرَاءَهُ
وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ
اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَى
بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ
﴿٩٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ
تُخَذُوا مَا اتَّيْنَكُم بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا
وَعَصَيْنَا وَأَشْرَكُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ
قُلْ يَتَّبِعُوا أَمْرَكُمْ وَإِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

89. En wanneer er een Boek [de Koran] van Allah naar hen toekomt dat bevestigt hetgeen zich reeds bij hen bevindt, terwijl zij voordien gewoon waren te bidden voor de overwinning op diegenen die [de waarheid van dat Boek] ontkenden; telkens wanneer iets op hun weg verschijnt waarin zij [de waarheid] herkennen, ontkennen zij deze [waarheid]. De vloek van Allah rust daarom op deze ongelovigen!

90. Hoe verdorven is [de valse trots], [de prijs] waarvoor zij zichzelf hebben verkocht; zij ontkennen hetgeen Allah heeft neergezonden, uit afgunst dat Allah Zijn gunst neerzendt over wie Hij wenst van Zijn dienaren. Zij roepen toorn op toorn over zichzelf af. En voor de ongelovigen is er een vernederende bestraffing.

91. En toen tot hen werd gezegd: "Geloof in hetgeen Allah heeft neergezonden", zeiden zij: "Wij geloven al in hetgeen aan ons is neergezonden." Hetgeen zich daarbuiten bevindt ontkennen zij, ondanks

het feit dat het [het Boek, de Koran] de waarheid bevat en datgene bevestigt wat zich reeds bij hen bevindt. Zeg [Mohammed, tegen hen]: "Waarom hebben jullie dan voorheen de profeten van Allah gedood, indien jullie gelovigen zijn?"

92. En Mūsā is [inderdaad] met duidelijke bewijzen tot jullie gekomen. Nadien hebben jullie, na hem, [desondanks] voor jezelf het kalf tot godheid genomen. En jullie waren de onrechtplegers.

93. [En gedenk] toen Wij een verbond met jullie hebben aangenomen en de [berg] Tūr boven jullie verhieven: "Hou stevig vast aan hetgeen Wij jullie hebben gegeven en geef er gehoor aan." Zij zeiden: "Wij hebben gehoord, maar wij geven er geen gehoor aan." Hun harten zijn vervuld geraakt van liefde voor het kalf, vanwege hun weigering [de waarheid] te erkennen. Zeg: "Hoe verdorven is hetgeen jullie geloof jullie beveelt, indien jullie al gelovigen zijn!"

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً
 مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَتُّوا الْعُمُوتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ
 ﴿٩٤﴾ وَلَنْ يَتَمَتَّوهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
 بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَمْخَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِمْ
 وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ
 مَسْنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَخَّرٍ مِنْ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ
 بَهِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ
 نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى
 وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
 وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ
 ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ وَمَا يُكْفِّرُ بِهَا إِلَّا
 الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَكُنَّا عَهْدًا بَيْنَهُ قَهْقَرٍ مِنْهُمْ بَلْ
 أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ
 عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَنَّهُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ بَيْنِ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْكِتَابَ كَتَبَ اللَّهُ فِي قُلُوبِهِمْ كَذِبًا لَمْ يُؤْمِنُوا

boeken] is [neergezonden], als leidraad en als goed nieuws voor de gelovigen.

94. Zeg: “Indien de laatste verblijfplaats bij Allah [het Paradijs] alleen voor jullie is bestemd, en alle andere mensen daarvan worden uitgesloten, wens voor jezelf dan de dood, indien jullie oprechten zijn.”

95. Echter, zij wensen deze in het geheel niet, vanwege hetgeen zij voordien met hun handen hebben voortgebracht. En Allah is Alwetend (*‘Alīm*) over de onrechtplegers.

96. En je zal ongetwijfeld bemerken dat zij van alle mensen degenen zijn die het leven het meest begeren, meer dan degenen die gelijkwaardigen [terzijde aan Allah] toekennen. Ieder van hen verlangt ernaar duizend jaar te leven, maar zo’n lang leven zal hen toch niet vrijwaren van de bestraffing. En Allah is Alziend (*Baṣīr*) omtrent hetgeen zij verrichten.

97. Zeg [o profeet]: “Diegene die een vijand van Jibrīl is! Inderdaad, hij [Jibrīl] is degene die deze [Koran] in jouw hart doet neerdalen, in opdracht van Allah, ter bevestiging van hetgeen voorheen [aan heilige

98. Diegene die een vijand van Allah is, van Zijn engelen, van Zijn profeten en van Jibrīl en Mikā’il: Allah is eveneens een vijand van de ongelovigen.”

99. En Wij hebben aan jou zeker duidelijke tekenen neergezonden en niemand ontkent deze, behalve degenen die het verkeerde pad zijn opgegaan.

100. Is het dan niet zo dat, telkens wanneer zij een overeenkomst [met Allah] aangaan, een gedeelte van hen deze terzijde schuift? Helaas, het merendeel van hen gelooft niet.

101. [Telkens] wanneer er een boodschapper van Allah naar hen toekomt, bevestigend hetgeen zich reeds bij hen bevindt, heeft een gedeelte van degenen aan wie het Boek was gegeven het Boek van Allah achter de rug geworpen, alsof zij van niets wist[en].

102. Zij [dat gedeelte] volgden wat de satanische leiders hadden verzonnen over de heerschappij van Sulaymān. Sulaymān is niet ongelovig geworden. Echter, de satanische leiders ontkenden [het geloof] door de mensen tovenarij te leren, en datgene wat in Bābil [Babylon] aan twee machthebbers, Hārūt en Mārūt, was neergezonden. Hoewel, deze [twee] onderwezen niemand zonder vooraf te zeggen: “Wij zijn niet meer dan een beproeving, word dus niet ongelovig.” Desondanks leerden zij [de mensen] de kennis waarmee zij tweedracht kunnen zaaien tussen een man en zijn echtgenote, doch zij kunnen daarmee niemand schade berokkenen dan alleen met toestemming van Allah. Zij [de mensen] leerden iets wat henzelf schade berokkende en voor hen geen voordeel opleverde. Bovendien wisten zij dat degene die in deze zaken handelde geen aandeel zou hebben in het Hiernamaals. Hadden ze maar geweten, waarvoor zij zichzelf hebben verkocht!

[In dit vers wordt het beeld dat joden en christenen van Sulaymān hadden gecorrigeerd; zij stelden onder andere dat hij aan het eind van zijn leven verviel in ongeloof en afgoden aanbad. Bovendien wordt in dit vers de mythe tegengesproken dat hij degene is die magie en tovenarij in de wereld heeft geïntroduceerd, en dat hij zijn heerschappij te danken had aan zijn kennis van tovenarij: Sulaymān was niet ongelovig.]

Met “satanische leiders” worden mensen bedoeld die oproepen tot valsheid. Tafsirgeleerden verschillen van mening over de identiteit van Hārūt en Mārūt. Ze worden in het vers omschreven als “malikayn”, wat “twee machthebbers” betekent. Echter, volgens een andere leeswijze kan er ook “malakayn” gelezen worden, wat “twee engelen” betekent. Het idee dat zij engelen zouden zijn wordt door een aantal exegeten echter verworpen, omdat engelen reine wezens zijn die zich niet bezighouden met verboden zaken als tovenarij. Tenslotte kan worden verondersteld dat het twee mannen waren die in Babylon leefden en kennis hadden van tovenarij; het oude Babylon genoot een reputatie als centrum van tovenarij.]

103. De beloning bij Allah zou beter zijn geweest indien ze hadden geloofd en zich bewust van hun verantwoordelijkheden

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكِهِ سُلَيْمٰنَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنَ وَلَكِنَّ الشَّيْطٰنَ كَفَرُوۡا يُعٰتِمُوۡنَ النَّٰصِيَ السَّحَرٰۤى وَمَا اُنۡزِلَ عَلٰی الْمَلٰٓئِكَةِ بِبَٰیۡلٍ هٰرُوۡتَ وَمَرْوُۡتَ وَمَا يُعٰتِمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰی یَقُوۡلَا اِنۡنَا نَحۡنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُوۡنَ مِنْهُمَا مَا یَقَرُّوۡنَ بِهٖ بِمَا لَمۡ یَكُنۡ مِنَ الشَّعَرِ وَدَرَجٰتِهٖ وَمَا هُمۡ بِضَٰرِرِّیۡنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ اِلَّا بِاِذۡنِ اللّٰهِ وَیَتَلَمَّذُوۡنَ مَا یَشُرُّهُمۡ وَلَا یَنْفَعُهُمۡ وَلَقَدْ عَلِمُوۡا لَمَنِ اشۡتَرٰی مَا لَهٗ فِی الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَیۡسَ مَا شَرُّوۡا بِهٖۤ اَنْفُسَهُمۡ لَوْ كَانُوۡا یَعْلَمُوۡنَ ۝۱۰۲ وَلَوْ اَنَّہُمۡ اٰمَنُوۡا وَاتَّقَوْۡا لَمَثُوۡرَةً مِنْۢ عِنۡدِ اللّٰهِ خَیۡرٌ لَّوۡ كَانُوۡا یَعْلَمُوۡنَ ۝۱۰۳ یٰۤاَيُّهَا الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تَقُوۡلُوۡا رَحِمٰنًا وَقُوۡلُوۡا اَرْحَمُ الرَّاۤحِمِیۡنَ ۝۱۰۴ وَاسۡمَعُوۡا وَلِلۡكَفٰرِیۡنَ عَذَابٌ اَلِیۡمٌ ۝۱۰۵ مَا یُؤۡدِیۡ اِلَیۡہِ كُفْرُوۡا مِنْ اٰہِلِ الْکُفۡبِ وَلَا الْمُشۡرِکِیۡنَ اَنۡ یُّزۡلَ عَلَیۡكُمۡ مِنْ خَیۡرٍ مِنْ رَّبِّكُمۡ وَاللّٰہُ یَخۡتَصُ بِرَحۡمَتِہٖ مَنۡ یَّشَآءُ وَاللّٰہُ ذُوۡ الْفَضۡلِ الْغَلِیۡظِ ۝۱۰۶

[jegens Allah] waren geweest. Hadden ze het maar geweten!

104. O jullie die geloven, zeg niet: “*rā’inā*” [behoed ons], maar zeg: “*unẓurnā*” [kijk naar ons], en luister. En voor de ongelovigen is er een pijnlijke bestraffing.

[Het woord “*rā’inā*” kan op beleefde wijze worden gebruikt in de betekenis van, “behoed ons”, doch werd door de joden in Medina via een subtiële accentverschuiving veranderd in “*ra’inā*”, hetgeen in het Hebreeuws “je bent doof, je bent dom” inhoudt en in het Arabisch “je behoedt, beschermt onze schapen, je bent onze schaapherder”. Aan moslims werd nadien verzocht het woord “*rā’inā*” te vermijden.]

105. Noch degenen die [Allah] ontkennen onder de mensen van het Boek [joden en christenen], noch de afgodenaanbidders wensen dat er iets goeds aan jullie van jullie Heer wordt neergezonden. En Allah bevoorrecht met Zijn barmhartigheid wie Hij wenst. En Allah is de Bezitter van geweldige gunsten.

مَا تَلْفَحُ مِنْ أَيْدٍ أَوْ نَفْسٍ نَاسٍ يَفْعَلُونَ أَوْ يَفْعَلُونَ
 أَلَّا تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَّا تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ
 لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا
 رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ
 الْكُفْرَ يَلْحَقْ بِالنَّاسِ فَقَدْ جَاءَ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَ
 كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُّوكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ
 كُفْرًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ
 الْحَقُّ فَاعْلَوْا وَاصْفَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَمَا تَقْرَبُوا أَنْفُسَكُمْ مِنْ خَيْرٍ تُبْذَرُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
 بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾ وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ
 كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَاتُهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١١﴾ تِلْكَ مِنْ أَمْرِ رَبِّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ
 أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

106. Welk vers Wij ook opheffen of doen vergeten, Wij brengen er nog betere of soortgelijke [verzen] voor in de plaats. Weet jij niet dat Allah Almachtig is?

107. Weet jij niet dat de heerschappij over de hemelen en de aarde aan Allah toebehoort? Voor jullie is er noch een beschermer noch een helper, behalve Allah.

108. Of wensen jullie jullie boodschapper te ondervragen zoals Mūsā in vroegere tijden is ondervraagd? Wie het geloof verruult voor het ongelooft, dwaalt zeker van het rechte pad af.

109. Het merendeel van de mensen van het Boek probeert jullie alsnog tot ongelovigen terug te doen keren, nadat jullie het geloof reeds hebben aanvaard. Dit geschiedt slechts vanuit afgunst, [zelfs] nadat de waarheid hun duidelijk is geworden. Vergeef en verdraag hen en laat hen [nu] even aan zichzelf over, totdat Allah met Zijn bevel komt. Allah is Almachtig over alles.

110. En onderhoud de *ṣalāt* en geef de *zakāt*. Wat voor goede [zaken] jullie ook voor jezelf vooruitzenden, jullie zullen deze eveneens bij Allah aantreffen. Allah is Alziende omtrent hetgeen jullie doen.

111. En zij zeggen: "Niemand zal de Tuin binnentreden, behalve joden en christenen." Dit zijn door henzelf gewenste fantasieën. Zeg: "Breng jullie bewijzen dan, indien jullie de waarheid spreken."

112. Welnee! Wie zijn gezicht in [volle] overgave tot Allah wendt, en goede daden verricht, ontvangt zijn beloning bij Allah. Voor hen bestaat geen vrees, noch behoeven zij verdrietig te zijn.